

Προγραμματισμός εργασίας εκπαιδευτικού (διδασκαλία) με Βάση τους Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας

Δρ Γεωργία Πασιαρδή, ΕΔΕ

Νοέμβριος 2023

Δείκτες επάρκειας

Δείκτες επιτυχίας

Διαφοροποίηση διδασκαλίας

Διαβαθμισμένες
δραστηριότητες

Αναλυτικό
Πρόγραμμα

Επίπεδα
γλωσσομάθειας

Κάθετη
διαφοροποίηση

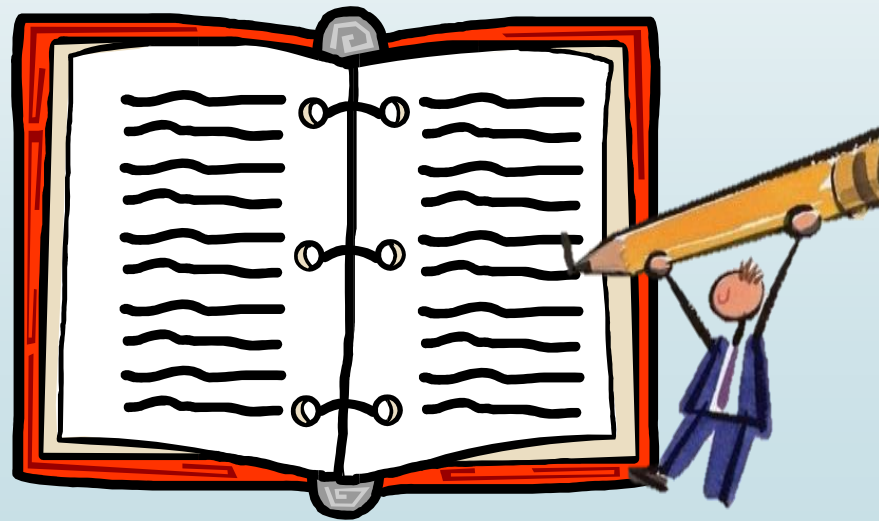
Κ.Ε.Π.Α.

Έχω κατανοήσει τις έννοιες που καταγράφονται και πώς μπορούν να με βοηθήσουν στον προγραμματισμό της εργασίας μου;

Ξεκινώντας...

- Καταγράφουμε 1-2 προβληματισμούς/ερωτήματα που έχουμε σε σχέση με τους δείκτες επιτυχίας και επάρκειας

► Τι ακριβώς είναι... οι Δείκτες;

Εξ ορισμού, οι Δείκτες
«**δείχνουν**» τα προσδοκώμενα
μαθησιακά αποτελέσματα
(«για τον μαθητή/την μαθήτριά») και τα αντίστοιχα διδακτέα
(«για τον εκπαιδευτικό»).

Δείκτες Επιτυχίας

- Είναι τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα για τον **μαθητή/την μαθήτριά,** άρα ο μακροπρόθεσμος Σκοπός ή οι Σκοποί του μαθήματος για τη διδασκαλία συγκεκριμένου κειμένου ή θεματικής ενότητας.

Δείκτες Επάρκειας

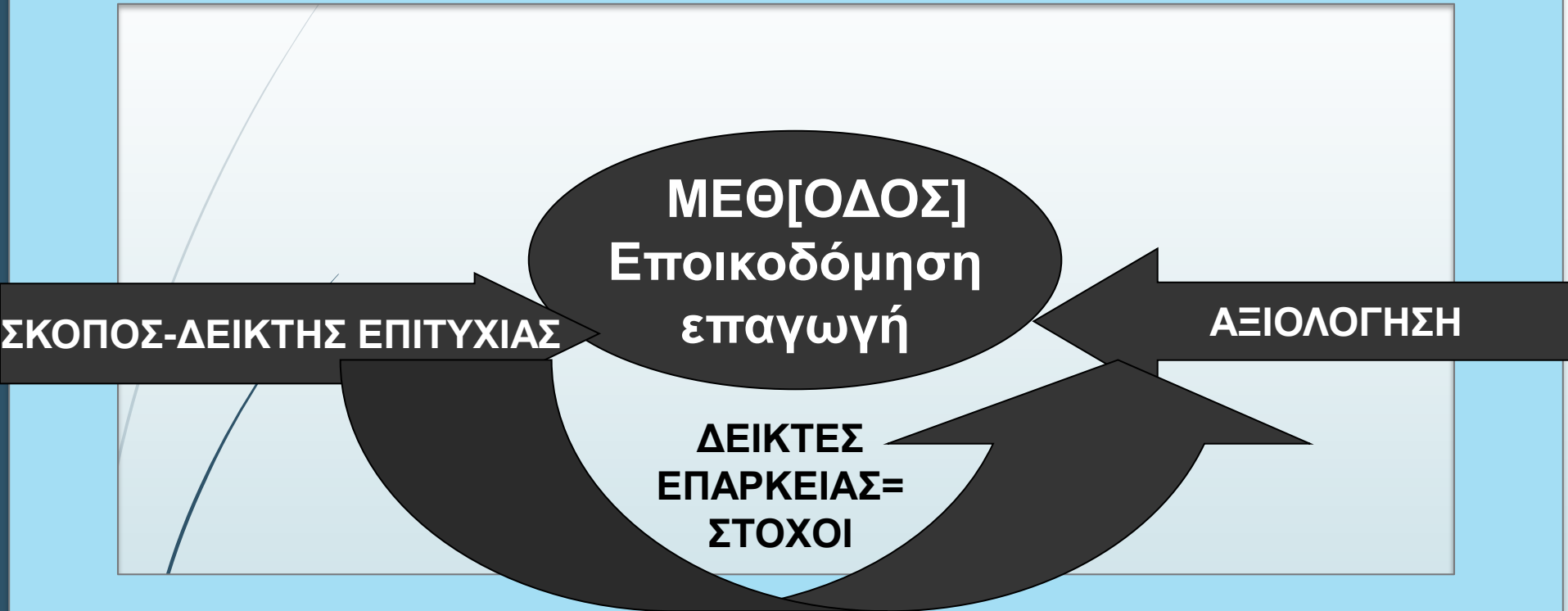
- ▶ Είναι τα διδακτέα, δηλαδή αυτά που χρειάζεται να διδαχθούν διδασκτικές δεξιότητες/στρατηγικές και διαδικασίες, πληροφορίες, έννοιες, στάσεις και αξίες από τον/την εκπαιδευτικό, τα απαραίτητα επιλεγμένα βήματα, στα οποία αναλύεται ο Σκοπός, για να επιτευχθεί ο αντίστοιχος δείκτης επιτυχίας

Τι θα διδάξουμε= περιεχόμενα

(syllabus)

Δείκτες Επιτυχίας και Επάρκειας: Πώς μπορούν να ενσωματωθούν στη διδασκαλία;

- Η διδασκαλία είναι σκόπιμη-λογική διαδικασία και όχι ΡΟΥΤΙΝΑ
- Διδάσκω για να επιτύχω τον σκοπό=αποτέλεσμα

Περιεχόμενο-Τι πρέπει να μάθουν τα παιδιά;
(πυρηνικές γνώσεις και δεξιότητες)

Διαδικασία-Ποιες δραστηριότητες σχεδιάζονται για
να μάθουν τα παιδιά τη νέα γνώση; (περιεχόμενο)

Αποτέλεσμα-Με ποιο τρόπο τα παιδιά καλούνται να
παρουσιάσουν τη νέα γνώση;

Κυπριακή Δημοκρατία
Υπουργείο Παιδείας, Αθλητισμού και Νεολαίας

Αναλυτικό Πρόγραμμα για τα Ελληνικά Παροικιακά Σχολεία

Το Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) των Παροικιακών Σχολείων υιοθετεί το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (Κ.Ε.Π.Α.) το οποίο χρησιμοποιείται σε όλα τα σύγχρονα ΑΠ, ως κοινή βάση για την ανάπτυξη των αναλυτικών προγραμμάτων.

Το Κ.Ε.Π.Α. χωρίζει τα επίπεδα γλωσσομάθειας σε τρεις κατηγορίες:

Βασικός Χρήστης	Επίπεδα Κ.Ε.Π.Α., Α1-Α2
Ανεξάρτητος Χρήστης	Επίπεδα Κ.Ε.Π.Α., Β1-Β2
Ικανός Χρήστης	Επίπεδα Κ.Ε.Π.Α., Γ1-Γ2

Τα επίπεδα ΚΕΠΑ στο ΑΠ των Παροικιακών σχολείων έχουν διαχωριστεί σε πιο μικρές υποκατηγορίες, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται στα επίπεδα κάθε τάξης:

Νηπιαγωγείο και Προδημοτική	Επίπεδο Προ Α1
Τάξεις Α΄-Β΄	Επίπεδο Α1.1
Τάξεις Γ΄-Δ΄	Επίπεδο Α1.2
Τάξεις Ε΄-Στ΄	Επίπεδο Α2.1

Για το επίπεδο κάθε τάξης παρουσιάζονται τα προσδοκώμενα μαθησιακά αποτελέσματα (**δείκτες επιτυχίας**) και τα διδακτέα (**δείκτες επάρκειας**) αναφορικά με τη καλλιέργεια των τεσσάρων γλωσσικών δεξιοτήτων

- κατανόηση και παραγωγή προφορικού λόγου
- κατανόηση και παραγωγή γραπτού λόγου

Στις μικρότερες τάξεις (Νηπιαγωγείο – Β' τάξη) δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στην κατανόηση προφορικού λόγου. Στις μεγαλύτερες τάξεις υπάρχει μεγαλύτερη ισορροπία μεταξύ των γλωσσικών δεξιοτήτων

Η διδασκαλία του λεξιλογίου για την ανάπτυξη της λεξιλογικής ικανότητας και της γραμματικής επιδιώκονται με λειτουργικό τρόπο, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η συνειδητοποίηση των γραμματικών κανόνων και η γλωσσική επίγνωσή τους, με τη βοήθεια στρατηγικών μάθησης.

Προετοιμασία εκπαιδευτικού

Τέσσερις βασικές ερωτήσεις:

- 1. Ποιος ο Σκοπός του σημερινού μαθήματος;
- 2. Τι πρέπει να διδάξω για να επιτύχουν τα παιδιά τον Σκοπό;
- 3. Τι θα έπρεπε τα παιδιά να γνωρίζουν από προηγούμενα μαθήματα, για να μπορούν να μάθουν σήμερα;
- 4. Με ποιες διαδικασίες, δραστηριότητες, μέθοδο θα πρέπει να εργαστούν τα παιδιά, για να επιτύχουν τον Σκοπό;

Σκοπός μαθήματος

Καθορισμός Σκοπού ενότητας και μαθήματος:

Τι σε τελευταία ανάλυση θα έπρεπε ΟΛΑ τα παιδιά να μάθουν (**ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ**) από το συγκεκριμένο μάθημα και με ποια διδακτική προσέγγιση;

Δείκτες
Επιτυχίας

Δείκτες Επάρκειας
Στόχοι (learning objectives)

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Να κατανοούν βασικό λεξιλόγιο της ενότητας που διδάσκονται

- Να ονομάζουν πέντε αντικείμενα της σχολικής τσάντας
- Να αντιστοιχίζουν αντικείμενα της σχολικής τσάντας με τις κάρτες λεξιλογίου της ενότητας
- Να αντιγράφουν το λεξιλόγιο της ενότητας βάζοντας το οριστικό άρθρο
- Να διαχωρίζουν το λεξιλόγιο της ενότητας στα τρία γένη ουσιαστικών

**Δείκτες
Επιτυχίας**

**Δείκτες Επάρκειας
Στόχοι (learning objectives)**

ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΓΡΑΠΤΟΥ ΛΟΓΟΥ

1. Να γράφουν ή να αντιγράφουν απλές προτάσεις ή ερωτήσεις χρησιμοποιώντας γνωστό λεξιλόγιο και βασικές γλωσσικές δομές

- Να αναγνωρίζουν τη δομή μιας απλής πρότασης (Υ-P-A)
- Να αναγνωρίζουν τη δομή μιας απλής ερώτησης
- Να συμπληρώνουν το υποκείμενο ή το αντικείμενο μιας απλής πρότασης
- Να σχηματίζουν απλές προτάσεις αλλάζοντας τη θέση των λέξεων που συνθέτουν τη δομή τους
- Να συμπληρώνουν το πρώτο μέρος σε μια ερώτηση χρησιμοποιώντας την αντωνυμία ποιος/ποια/ποιο

ΜΑΘΗΣΙΑΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (Learning Objectives)

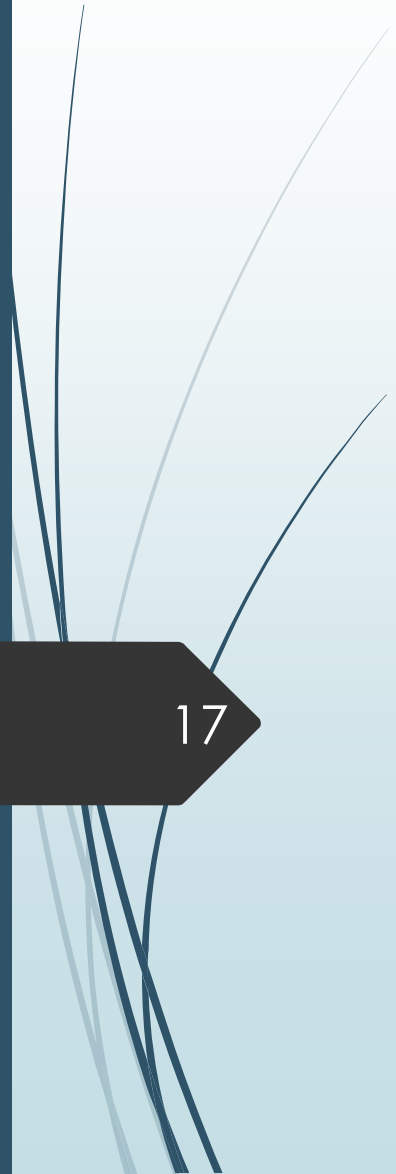
Δηλώσεις που περιγράφουν τι επιδιώκουμε να είναι σε θέση να κάνει ένας μαθητής/μια μαθήτρια στο τέλος του μαθήματος.

- Σαφείς (συγκεκριμένοι)
- Μετρήσιμοι
- Επιτεύξιμοι
- Σχετικοί
- Να

Ταξινόμια του Bloom

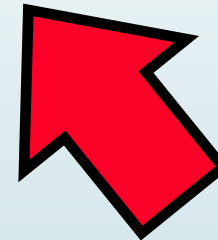
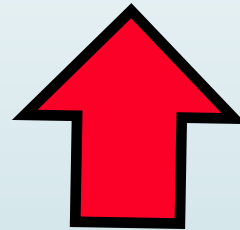
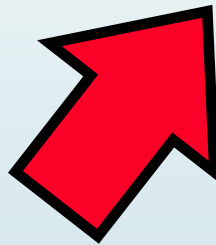
ΕΠΙΠΕΔΟ	ΒΟΗΘΗΤΙΚΑ ΡΗΜΑΤΑ
Γνώση	ανακαλώ, αναφέρω, απαγγέλω, απαριθμώ, δηλώνω, καταγράφω, ονομάζω, ορίζω, περιγράφω, ταυτίζω
Κατανόηση	αναγνωρίζω, γενικεύω, διακρίνω, εξηγώ, επεκτείνω, επισημαίνω, μετατρέπω, παραφράζω, συνοψίζω
Εφαρμογή	αλλάζω, γράφω, επιλύω, κατασκευάζω, μεταφέρω, μετρώ, προετοιμάζω, υπολογίζω, χρησιμοποιώ
Ανάλυση	αναλύω, διαχωρίζω, επεξηγώ, κάνω διάγραμμα, σκιαγραφώ, συμπεραίνω, συσχετίζω
Σύνθεση	αναπτύσσω, δημιουργώ, επινοώ, κατηγοριοποιώ, οργανώνω, παράγω, συνδυάζω, συνθέτω, τροποποιώ
Αξιολόγηση	αντιπαραθέτω, αξιολογώ, δικαιολογώ, εκτιμώ, επιλέγω, κάνω κριτική

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ως ΠΡΟΣ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Πολλαπλά μονοπάτια για την κατάκτηση της γνώσης

Παιδιά που
δυσκολεύονται
στην κατάκτηση
της γνώσης

Παιδιά που έχουν
ένα καλό επίπεδο
κατανόησης
της πυρηνικής γνώσης

Παιδιά που
έχουν κατανοήσει
την πυρηνική γνώση

Χαμηλότερο

Επίπεδο ετοιμότητας

Ψηλότερο

Τι θα πρέπει όλα τα παιδιά να γνωρίσουν να κατανοήσουν ή να μπορούν να κάνουν;

Σκεφθείτε τα παιδιά της τάξης σας και προχωρήστε στη συλλογή πληροφοριών για το σημείο αφετηρίας τους

Μπορούν όλα τα παιδιά να εργαστούν σε μια κοινή δραστηριότητα στην αρχή του μαθήματος;

Διαβαθμισμένη
εργασία 1

Διαβαθμισμένη
Εργασία 2

Διαβαθμισμένη
εργασία 3

➤ Κατέχουν όλα τα παιδιά, στον ίδιο βαθμό τις προαπαιτούμενες γνώσεις/δεξιότητες;

➤ Υπάρχουν παιδιά που θα ολοκληρώσουν πιο γρήγορα τις εργασίες τους;

➤ Υπάρχουν παιδιά που θα ολοκληρώσουν πιο εύκολα τις εργασίες που τους ανατέθηκαν;

➤ Πώς θα ενεργοποιηθούν τα παιδιά καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος και με ποιο τρόπο θα εργαστούν (ασύγχρονη εργασία);

Κάθετη διαφοροποίηση ή ιεράρχηση

21

Μετασχηματιστικές γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: σχετικές με το θέμα που θα διδαχθεί, μπορούν να αναπτυχθούν σε παιδιά τα οποία έχουν ήδη αναπτύξει ή μπορεί να αναπτύξουν με ευκολία τις βασικές

Βασικές γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: αναμένεται να τις αναπτύξουν τα παιδιά σε ένα μάθημα ή μια ενότητα με **βάση το ΑΠ**, απαραίτητες για τα επόμενα μαθήματα και ενότητες

Προαπαιτούμενες γνώσεις /στάσεις/ δεξιότητες: αναμένεται να τις έχουν ήδη αναπτύξει τα παιδιά, για να κατανοήσουν το νέο περιεχόμενο

ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ως ΠΡΟΣ ΤΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

ΔΙΑΒΑΘΜΙΣΜΕΝΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ

Ο/Η εκπαιδευτικός
χρησιμοποιεί
διαβαθμισμένες εργασίες,
έτσι ώστε τα παιδιά να
κατακτήσουν τη βασική,
πυρηνική γνώση /
δεξιότητα αλλά σε
διαφορετικά
επίπεδα συνθετότητας.

Τα παιδιά εργάζονται για
την επίτευξη του ίδιου
στόχου, μέσα από
διαφορετικές
δραστηριότητες με
διαφορετικό βαθμό
δυσκολίας, έτσι ώστε:

**1) να κατακτήσουν το
βασικό επίπεδο της
πυρηνικής γνώσης**

**2) να εργάζονται σε
δραστηριότητες με τον
ανάλογο βαθμό
πρόκλησης**

Εργασίες αγκυροβολίας

Η διαφοροποίηση ως προς τη διαδικασία αφορά στη δόμηση της πορείας της διδασκαλίας και δίνει την ευκαιρία στα παιδιά να έλθουν σε επαφή με το περιεχόμενο της διδασκαλίας

*Ο/Η εκπαιδευτικός αναθέτει δραστηριότητες αγκυροβολίας με στόχο τη μεγιστοποίηση της μάθησης.

*Τα παιδιά εργάζονται αυτόνομα ατομικά ή ομαδικά στη βάση της στοχοθεσίας και του περιεχομένου της διδασκαλίας

*Ο/Η εκπαιδευτικός προσφέρει εξατομικευμένη βοήθεια, συλλέγει πληροφορίες διαμορφωτικής αξιολόγησης που θα αξιοποιηθούν στην ολομέλεια

Η διαφοροποίηση δεν είναι τίποτα άλλο από την αποτελεσματική (καλή) διδασκαλία για όλα τα παιδιά.

Ο σχεδιασμός του μαθήματος με ξεκάθαρο στόχο, οι κατάλληλες δραστηριότητες που θα ενεργοποιήσουν το κάθε παιδί στη διαδικασία της μάθησης είναι η μεγαλύτερη πρόκληση.

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΔΕΚΑ ΕΡΩΤΟΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- Έχω καθορίσει τον γενικότερο σκοπό του μαθήματός μου καθώς και τους επιμέρους στόχους; .
- Έχω αναλύσει το περιεχόμενο σε βασικές, προαπαιτούμενες και μετασχηματιστικές γνώσεις, στάσεις και δεξιότητες;
- Έχω μαζέψει σχετική πληροφόρηση για την ετοιμότητα, τα ενδιαφέροντα και τα μαθησιακά προφίλ των παιδιών;
- Έχω μελετήσει και αναλύσει το περιεχόμενο από το αναλυτικό πρόγραμμα, το διδακτικό εγχειρίδιο και τον οδηγό/βοήθημα του εκπαιδευτικού (ή από άλλο σχετικό υλικό) ώστε να διδάξω με τρόπο που να εξυπηρετεί την υλοποίηση των πιο πάνω στόχων;
- Έχω προβεί σε κάθετη διαφοροποίηση του περιεχομένου που θα διδάξω καθορίζοντας δραστηριότητες για βασικές προαπαιτούμενες και μετασχηματιστικές γνώσεις/στάσεις/δεξιότητες;

ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ - ΔΕΚΑ ΕΡΩΤΟΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

- Έχω προβεί σε οριζόντια διαφοροποίηση του περιεχομένου,
 - καθορίζοντας το βασικό μου έργο;
 - αναπτύσσοντας ενεργοποιητές για το έργο αυτό;
 - αναπτύσσοντας επεκτάσεις για το έργο αυτό;
- Έχω αξιοποιήσει δραστηριότητες αγκυροβολίας (όπου είναι αναγκαίο);
- Έχω σκεφτεί τρόπους για ενεργοποίηση της προαπαιτούμενης γνώσης των παιδιών;
- Έχω σκεφτεί πώς θα οργανώσω το μάθημά μου και ποια υλικά θα αξιοποιήσω;
- Έχω σκεφτεί τρόπους για διαμορφωτική αξιολόγηση της μάθησης των παιδιών;

Εισαγωγή Δεικτών Επάρκειας και Επιτυχίας ΓΙΑΤΙ;

► ΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ ΩΣ

-λειτουργικός προοργανωτής των
Αναλυτικών Προγραμμάτων

-εργαλεία διευκόλυνσης της
εργασίας των εκπαιδευτικών

Οι εκπαιδευτικοί έχουν άμεση επίδραση στα μαθησιακά αποτελέσματα των μαθητών/ριών τους και η σωστή αξιοποίηση των δεικτών επιτυχίας/επάρκειας ΜΠΟΡΟΥΝ να συμβάλουν στη βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων

Η φωνή των εκπαιδευτικών. ΤΙ ΜΑΣ ΛΕΝΕ;

- Ό,τι καλύτερο έγινε μέχρι τώρα πάνω στα αναλυτικά προγράμματα. Τα πράγματα μπήκαν σε τάξη. Μετρήσιμα καθαρά στοιχεία. Σαφήνεια και οριοθέτηση του τι θα διδαχθεί. Τούτο σημαίνει ακόμα ότι ο επιθεωρητής μπορεί να ελέγξει τι έχει διδαχθεί.
- Οι δείκτες έκαναν σαφέστερο το αναλυτικό πρόγραμμα (ΑΠ). Έχοντας μελετήσει τα ΝΑΠ με την εισαγωγή τους, αισθάνομαι ότι οι δείκτες δεν άλλαξαν τόσο πολύ τα πράγματα για μένα αφού έτσι και αλλιώς ακολουθούσα το ΑΠ. Τώρα σίγουρα είναι πιο εύκολο να συντονιστώ με άλλους συναδέλφους και με τους δείκτες να συνειδητοποιώ την ανάγκη της διαφοροποίησης